

KÄLLMATERIAL

JAN NILSSON

HEMSKHETER

I HOGDAL, LOMMELAND

OCH TJERNÖ

NÅGRA UTVALDA BROTT BEGÅNGNA MELLAN ÅREN
1850 OCH 1900 I VETTE HÄRAD BOHUSLÄN

12. HEMFRIDSBROTT
BEGÅNGET: 1897
GÄRNINGSMAN: STENHUGGARE CONRAD OLAUSSON
I SKOGAR

Utdrag ur domboken från Vette Häradsrätt.
Innehåller alla ingående handlingar i aktuellt mål.

Själva protokollsanteckningarna i domboken har vit bakgrund.

Till protokollet bilagda handlingar har grå bakgrund.

Originalhandlingarna kan till vissa delar vara svåra att tyda. Dels kan det bero på bläckfläckar, bortrivet papper eller att inbindningen av domboken gjorts så att ena kanten av en handling blivit "osynlig". Renskrift av texterna har gjorts så långt det är möjligt. Där texten ej kunnat tolkats, har ett frågetecken angetts.

Varje protokoll eller handling inleds med ett id-nr, ex. (v278495.b12480.s2469). Detta nr är ett id som används av företaget Arkiv Digital, när de katalogiserar och lägger ut materialet på internet. Du kan själv, med hjälp av detta id, söka fram aktuellt material på internet, men du måste då prenumerera på tjänsten. En sådan prenumeration kan lösas direkt på Arkiv Digitals hemsida.

Jan Nilsson

v281437.b860

den 3 Februari 1897

No 48 1897

Krlmn F W Bendroth har å tjenstens vägnar och efter angifvlese af Olof Olausson i Skogar till tinget inkallat Stenhuggaren Conrad Olausson i Skogar att ansvara för hemfridsbrott.

Vid upprop af detta mål tillstädeskommer endast åkl och företer målsegarens rtsfullmakt in blanco för innehafvaren, men sdn låter sig icke afhöra, oaktadt han enligt bevis af stämmingsmannen N A Olsson i Sandåker och Martin Hansson i Skogar den 11 sistlidne Januari erhållit det af åklagarens kallelse till tinget.

Åkl inlemnar från målsegaren denna angifvelseskrift:

“Som jag Söndagsafton etc

se Litt D

Efter uppläsandet häraf anhåller åkl om vittnesförhör med Johan Augustsson och Marenus Martinsson i Skogar, hvilka utan hinder af kändt jäf med sdn förbehållen öppen jäfsrätt, få aflägga vittnesed, på hvilken de efter varning för dess missbruk, höras en i sender och berätta:

1. Johan Augustsson: den 27 sept sistlidet år, som var en Söndag, ankom sdn kl 1/2 10 på aftonen till vittnets bostad och bad att få slippa in, emedan han såsom han sade blifvit sönderskuren. Då sdn inkommit och vt tändt lampan fick vittnet se att han var blodig på händerna och sdn uppgaf att han erhållit såren på händerna derigenom att han hos “Grisepropp” slagit ut en fönsterruta och dervid skurit sig. Kort derefter kom målseg som vittnet hört benämnas med förenämnda öknamn, i sällskap med sin son till vts bostad och då begaf sig sdn skyndsamt till sitt hem i Skogar. Vt medföljde målseg till dennes hem och såg der att en fönsterruta var utslagen i köket samt märken efter knifhugg såväl i fönsterbågen som i väggen derintill. Vidkändt.

2. Marenus Martinsson: Vt har hört målseg omtala att sdn vid hans hem fört oljud och slagit sönder en fönsterruta; och har vt vid målsegs bostad sett att en fönsterruta der var utslagen i köket och att någon med knif gjort flera hugg såväl i fönsterbågen som i väggen derintill. På uppmaning af målseg medföljde såväl vt som förra vt honom till sdns bostad Söndagen den 27 sistlidne Sept på aftonen och då sdn fick se vittnet kom han skyndsamt ut och sprang i vredesmod efter målsegaren under yttrande, att han skulle skära och slå ihjel honom. Sdn hade vid tillfället en påk i handen men, såvidt vittnet såg, icke knif. Vidkändt.

Vittnena fordra ersättning för deras inställelse vid tinget och som det upplyses att de äro boende 25 klmtr från tingsstället, tillerkännas de hvar som utgår till skjutspenningar för en häst fram och åter samt 2 kr i dagtrakte mente för två i vittnesärendet tillsatta dagar att af allmänna medel förskjutas.

Åkl anhåller om uppskof för sdns hörande samt yrkar ansvar å honom för hans uteblifvande från tinget.

Utslag

afsagdt den 18 Mars 1897

Jemte det sdn för sitt uteblifvande från tinget, utan att framte laga förfall, fälles att böta 10 kr till lika fördelning mellan statsverket och allm åklagaren vid tinget Krlmn F W Bendroth, finner HR skäligt uppskjuta målet till 2dra Rtgdagen af nästa lagtima ting i häradet, då måldeg, om han vill i målet vidare höras, och sdn vid äfventyr af hemtning skola tillstädekomma, om hvilket beslut åkl i hvad det sdn rörer åligger att honom i god tid före tinget bevisligen underrätta.

v281437.b900

Nr 48 Litt D

Som jag Söndags afton den 27 dennes då jag och min familj redan gådt till sängs och sömnadt, uppväcktes af ett utomkring väggen förskräckligt oväsen medelst svordomar och hot att jag skulle blifva slagen och illa behandlad hvarigenom jag i förskräckelse sprang ut i köket och fick se att denna voldsverkare voro Hemmasonen Stenhuggaren Conrad Olausson i Skogar, dervid jag uppmanade honom att hålla tyst; hvarpå han med en knif högg i förnsterkarmen flera hugg, som fortfarande finnes märke derefter; äfvensom att han samtidigt slog in en fönsterruta och hade han då med knifven träffat en låda som stod inom fönstret. Då hela min familj blefvo alldeles förtviflade måste jag med tillhjälp af min son gå ut och drifva honom bort; och hade han då gådt in till min granne Johan Augustsson och dennes hustru Alma Olausdotter der han tagit deras sängkläder och kastat ned på golfvat; då han hos dessa omtalade att han begått den hos mig stora förbrytelse och hade dessa då sett att hans händer voro sönderskurna och blodiga af glasbitarna eller om det skedt af hans egen knif!

Jag medtog såsom vittne, omnämnde Johan Augustsson och Marenius Martinsson i Skogar, och för att så tydligt bevis att det voro rätta gerningsmannen begåfvo vi oss till hans hem hos sina föräldrar; vid framkomsten innan vi gick in, sågo vi honom genom fönstret, då han satt vid bordet och visade sin moder sina blodiga händer, härvid knackade jag på dörren för att få tala med Conrad, dervid modren sade att han ej voro hemma, men kom han då i det samma ut ur en kammare i fullt raseri och hotade att han skulle slå och skära mig; vi begåfvo oss då genast derifrån, då han kom ett stycke efter men återvände, enär mitt sällskap afrådde honom att icke ånyo göra sig mer olycklig. Med anledning häraf äfvensom då han som är en fasa i hela trakten, genom hans ofta gjorda uppträden, får jag vördsamt anhålla det denna måtte åtalas för sin begångna gerning så långt lagens arm räcker!

Att såväl de häri åberopade vittnen, äfvensom flera till, kan intyga att han är vådlig för allmänheten hvilket kommer i dagen då han härför i första hand blifver omhändertagen - och önskar jag derest lagen det medgifver att han ofördröjligen tages i häkte.

Strömstad - Skogar den 30 September 1896

Olof Olausson

Bevittnas

Almqvist

v281437.b1740

1897 den 20 Maj

No 37

Vid upprop af det under No 48 i sista tingets dombok omförmälta målet rörande Kronolänsmannen F W Bendroth på angivelse af Olof Olausson i Skogar förda åtal mot Stenhuggaren Conrad Olausson i Skogar om ansvar för hemfridsbrott, är åklagaren tillstädes men sdn underlåter att sig infinna med anledning hvaraf åkl ingifver sista tingets expedition i målet och åberopar ett derå teckadt bevis med denna lydelse:

“Transumt af detta Wette Häradsrätts utslag den 18 sistlidne Mars hafva vi undertecknade innevarande dag kungjordt och tillstådt Conrad Olausson i Skogar; betygar Skogar den 7 Maj 1897

N A Olsson   Anton Hansson

Fjerdingsman   Skogar”

Efter anteckning häraf anhåller åkl om uppskof till nästa ting och fullföljd af HRns vid sista ting meddelade beslut.

Utslag

afsagdt den 22 Juli 1897

Med bifall till åklagarens anhållan finner HR skäligt utställa målet till vidare handläggning å 1sta rättegångsdagen af nästa lagtima ting i häradet, då sdn som enligt företedt bevis erhållit del af HRs sista ting i målet meddelade beslut skall genom åkl försorg med tjenliga medel inställas inför HR och bör åklagaren vara beredd förebbringa den bevisning, hvaraf han vill sig i målet begagna.

v281437.b2910

1897 den 29 September

No 20

Då till vidare handläggning uppropas det under No 37 i DB vid sista ting omförmälta målet rörande Kronolänsmannen F W Bendroth på angivelse af Olof Olausson i Skogar förda åtal emot Stenhuggaren Conrad Olausson i Skogar, om ansvar för hemfridsbrott, kommer endast åklagaren tillstädes, hvilken på fråga tillkännagifver, att sdn icke kunnat anträffas.

Åklagren anhåller härefter om vittnesförhör med Olaus Hansson i Ringdalen, Conrad Olofsson i Skafveröd och Carl Martinsson i Sundby, hvilka alla vid pårop företräda och få då jäf icke kan utletas, med sdn förbehållen öppen jäfsrätt aflägga vittneseden, på hvilken de efter varning för dess missbruk vid särskilda förhör berätta:

1. Olaus Hansson: en söndagsafton förliden höst gick vt i sällskap med sin hustru från en slägtings bostad till sitt hem, hvarvid de i närheten af målsegandens bostad mötte de båda andra vittnena Conrad Olofsson och Carl Martinsson och då dessa hördes vara något upprörda samt det var mörkt på aftonen, så att vt hade tänd lykta, frågade vt, hvilka de voro, hvarvid de svarade “vi äro icke farliga, men akta dig för Conrad, han är farlig, han har visat knifven” och vt hörde uppifrån målsegandens bostad oväsen och buller och att någon slog i väggarne. Vt minnes också, att de andra vittnena yttrade till honom “nu går Conrad bort till Ola”, med hvilken senare de menade målsegaren.

2. Carl Martinsson: En dag förliden höst kom vt i sällskap med andra vittnet Conrad Olofsson och sdn att gå förbi målsegandens bostad och då vittnena, som voro rädda för sdn, hvilken gjort sig känd som en bråkig och illasinnad person, aflägsnade sig derifrån, stannade sdn kvar invid målsegandens bostad. Då vittnet kommit ett stycke från huset, hörde de oväsen och buller derifrån, men kunde vt icke urskilja, hvare oväsendet bestod. I och vid målsegandens hus funnos, då vittnena gingo derifrån icke några andra personer än målseganden och hans familj samt sdn.

3. Conrad Olofsson: en söndagsafton förliden höst kom vt i sällskap med förra vt Carl Martinsson, sdn och en dennes broder gående i riktning mot målsegandens bostad, hvarvid vittnena skiljde sig från sdn, för hvilken de voro rädda, och när vittnena kommit ett stycke bort på vägen, hörde de buller och oväsen från det håll der bostaden låg, men hvare oväsendet bestod, kan vt icke närmare bestämma. Vittnena fällde de yttranden till vittnet Olaus Hansson, hvarom denne berättat, samt säger att i och vid målsegandens hus inga andra personer funnos än målseganden, hans familj samt sdn. Sdn har gjort sig känd som en bråkig och illasinnad person.

Berättelserna upprepas för vittnena, som vidhåller desamma, hvarefter de fordra erättning för deras inställelse vid tinget, och som de upplyses vara boende mera än 5 kilometer från tingsstället, tillerkännas de en hvar, hvad som åtgår till skjutspenningar för en häst från deras hemvist till tingsstället och åter samt 1 kr 50 öre i dagtraktamente för i vittnesärendet tillsatt dag att af allmänna medel förskjutas.

Åklagaren anhåller härefter om uppskof till nästa ting samt att HRns meddelade beslut måtte fullföljas.

Utslag

afsagdt den 6 November 1897

HRn utställer målet till vidare handläggning å 1a rtgdagen af nästa lagtima ting i häradet, då sdn, på sätt Häradsrätten vid sista ting beslutat, skall inför Rn inställas.

v281437.b4490

1898 den 2 Februari

No 26

Vid upprop af det under No 20 i DB vid sista ting senast omförmälta målet emellan Kronolänsmannen F W Bendroth, åkl, Olof Olausson i Skogar, målsegande och stenhugaren Conrad Olausson derstädes, sdn, om ansvar för hemfridsbrott, tillstädeskommer åkl för sig och målseganden men sdn, som lärer vistas i Norge, har icke kunnat anträffas, hvadan åkl anhåller om ytterligare uppskof för hans hörande.

Utslag

afsagdt den 18 Mars 1898

HRn bifaller åkls uppskofsanhållan hvadan målet alltså utställes till ytterligare handläggning 2dra rtgdagen af nästa lagtima ting i häradet, då målseganden om han så aktar, bör tillstädeskomma jemte åkl, som derest laga hinder ej möter, då åligger hafva sdn med tjenliga medel för Rn instäld.

v281437.b5820

1898 den 7 Juni

No 44

Då till vidare handläggning uppropas det under No 26 i DB vid sista ting omförmälta målet emellan Kronolänsmannen F W Bendroth, åkl, Olof Olausson i Skogar, målseg, och Stenhuggaren Conrad Olausson derstädes, sdn, om ansvar för hemfridsbrott, företräder parterne i åkl närvaro, sdn personligen samt målseg genom lagligen befulmäktigadt ombud Tingsvaktmästaren C H Olsson i Strömstad.

På fråga yttrar sdn, att han bestrider hela åtalet, enär han icke gjort sig skyldig till åtalade förbrytelsen.

Åkl anser åtalet vara styrkt, öfverlemnar målet till pröfning samt yrkar ersättning för sdns inställande vid tinget.

Målseg ombud öfvelemnar jemväl målet till HRns pröfning och yrkar ersättning för rättegångskostnaden enligt denna

“Kostadsräkning etc   Litt F

Ptne tillsäges afvakta HRns utslag vid tingets slut.

Utslag

afsagdt den 23 Aug 1898

Som genom vittnens utsago i målet lagligen är styrkt, att sdn söndagen den 27 September 1896 brutit hemfriden i målsegs hem genom utslående af en fönsterruta och hugg af en knif i husets väggar samt genom oljud och oväsen, pröfvar HRn med stöd af 11 kap 12§ samt 7 kap 4§ Strafflagen rättvist döma sdn att för brytande af annans hemfrid böta 100 kr, som tillfalla Kronan, samt att derförutän ej mindre utgifva till målseganden fordrade 31 kronor för hans rättegångskostnad å målet, än äfven återgälda till Stasverket de belopp, som blifvit till vittnen i målet utbetalade.

Som åkl yrkande om ersättning för den kostnad, som åkl haft för sdns inställande till tinget, lemnats obestyrkt, varder detsamma af HR ogilladt.

v281437.b5780

No 44 Litt F

Kostnadsräkning

Protokollslösen   Kr 8.-

Närvaro vid tinget   “ 5.-

Resor att lösa utslag   “ 10.-

Resa till staden första tinget   “ 3.-

1 sönderslagen ruta jemte

resa för dess insättande   “ 3.-

Kr 31.-

Skogar den 4 Juni 1898

Olof Olausson